

U 34/2023 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om transparens och integritet i klassificeringsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg) (*ESG-klassificeringsverksamhet*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om transparens och integritet i klassificeringsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg) samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 31 augusti 2023

Näringsminister Wille Rydman

Konsultativ tjänsteman Milla Kouri

**FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM
TRANSPARENS OCH INTEGRITET I KLASSIFICERINGSVERKSAMHET AVSEENDE
MILJÖ, SAMHÄLLSANSVAR OCH BOLAGSSTYRNING (ESG-BETYG)****1 Bakgrund**

Den 13 juni 2023 lade kommissionen fram ett lagstiftningsförslag om transparens och integritet i klassificeringsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg) (COM(2023) 314 final). Lagstiftningsförslaget ingår i kommissionens större strategi för hållbar finansiering. Samma antog kommissionen ett meddelande och andra åtgärder som gäller hållbar finansiering. Statsrådet lämnar separata utredningar om de andra åtgärderna i form av E-skrivelser.

2 Förslagets syfte

Lagstiftningsförslagets syfte är att bidra till ett bättre utnyttjande av den inre marknaden, övergången till ett mer hållbart ekonomiskt system samt genomförandet av EU-kommissionens gröna giv och uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling. Genom lagstiftningsförslaget vill kommissionen förbättra investerarnas, företagens och andra aktörers möjligheter att bedöma hållbarhetsfaktorer och samtidigt säkerställa¹ mer heltäckande än tidigare att informationen om ESG-betygen är tillförlitlig. ESG-betyg används allt oftare som hjälp bland annat vid investeringsbeslut. EU:s tidigare lagstiftning om hållbar finansiering har också indirekt ökat marknadsaktörernas beroende av ESG-betyg.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

I förslaget om ESG-klassificeringsverksamhet anges för leverantörer av ESG-betyg, nedan *ESG-dataleverantörer*, informationsskyldigheter, organisatoriska krav och ett ramverk för tillsyn på EU-nivå. I förslaget beaktas också tredjeländers ESG-dataleverantörer som tillhandahåller sina tjänster i EU.

Avdelning I – Innehåll, tillämpningsområde och definitioner

Genom förslaget till förordning skapas ett gemensamt ramverk för att öka ESG-betygens integritet, transparens, ansvar, goda förvaltning och oberoende, vilket samtidigt bidrar till den inre marknadens funktion, bland annat genom att förbättra informationens tillförlitlighet och konsument- och investerarskyddet samt förebygga grönvåld (artikel 1).

Den föreslagna förordningen gäller ESG-dataleverantörer som tillhandahåller ESG-betyg för reglerade finansiella aktörer, företag eller offentligt. Förordningsförslaget gäller dock inte ESG-betyg som används internt av en institution och inte är avsedda att offentliggöras på något sätt. Som ESG-betyg enligt den föreslagna förordningen betraktas inte heller statistik som baseras

¹ Termen ESG syftar på hållbarhetens dimensioner: miljö (E – environmental), samhälle (S – social) och bolagsstyrning (G – governance).

på obearbetade data, kreditbetyg, andrapartsyttranden om gröna obligationer (*second opinion*), ESG-betyg som tas fram av EU:s eller medlemsstaternas offentliga aktörer, ESG-betyg som är framtagna av centralbanker och uppfyller vissa villkor, i regleringen avsedda ESG-betyg som en tredje part tillhandahåller offentligt, samt produkter eller tjänster som utnyttjar i regleringen avsedda ESG-betyg (artikel 2).

I den föreslagna förordningen anges flera definitioner som gäller ESG-betyg och ESG-dataleverantörer eftersom de nya bestämmelserna berör ett område som inte tidigare reglerats. ESG-betyg definieras som ett utlåtande, en poäng (*score*) eller en kombination av båda, som gäller en enhet, ett finansiellt instrument, en finansiell produkt eller ett företag. ESG-betyget kan gälla aspekter med anknytning till miljö, samhälle eller bolagsstyrning. Sådana aspekter kan till exempel vara hållbarhetsrisker, miljöpåverkan, samhällspåverkan eller kombinationer eller delområden av dessa som gäller en enhet eller ett finansiellt instrument, exempelvis klimatrisker (artikel 3).

Avdelning II – Tillhandahållande av ESG-betyg i unionen

En juridisk person som i framtiden önskar tillhandahålla ESG-betyg i EU ska enligt lagstiftningsförslaget uppfylla något av följande krav: 1) ha fått en auktorisation enligt artikel 5, 2) om den är en ESG-dataleverantör från ett tredjeland vara godkänd (*endorsed*) av en ESG-dataleverantör som fått den ovannämnda auktorisationen, 3) ha fått ett erkännande av ESG-dataleverantörer från tredjeländer enligt artikel 11 eller 4) om den är en ESG-dataleverantör från ett tredjeland omfattas av ett genomförandebeslut enligt artikel 9 enligt vilket lagstiftningen i tredjelandet motsvarar EU-lagstiftningen (artikel 4).

I avdelning II, kapitel 1, finns bestämmelser om ansökan om auktorisation för ESG-dataleverantörer och mer allmänt om auktoriseringsprocessen samt återkallande av auktorisation. Endast en aktör som är etablerad i EU kan ansöka om auktorisation (artiklarna 5–8 och bilaga I). I kapitel 2 finns bestämmelser om möjligheterna för aktörer från tredjeländer att verka som ESG-dataleverantörer i EU. Aktörer från tredjeländer har tre möjligheter att verka som ESG-dataleverantörer i EU. Den första är ett genomförandebeslut om likvärdighet, som jämställer motsvarande lagstiftning i ett tredjeland med lagstiftningen i EU, så att en ESG-dataleverantör från tredjelandet får vara verksam som ESG-dataleverantör i EU med auktorisering eller registrering som beviljats av tredjelandet (artikel 9). Den andra möjligheten är att en ESG-dataleverantör som auktoriserats i EU godkänner en ESG-dataleverantör i ett tredjeland som tillhör samma företagskoncern (artikel 10). Den tredje möjligheten är att en ESG-dataleverantör i ett tredjeland erkänns på EU-nivå. Den tredje möjligheten tillämpas endast på ESG-dataleverantörer från tredjeländer om deras omsättning understiger 12 miljoner euro tre år i följd, och när inget beslut om likvärdighet mellan ländernas lagstiftning ännu har fattats (artikel 11). I avdelning II finns också bestämmelser om samarbetsarrangemang för ESG-dataleverantörer från tredjeländer bland annat i fråga om yrkeshemligheter och informationsutbyte (artikel 12) samt registrering av ESG-dataleverantörer i den europeiska gemensamma kontaktpunkten, nedan *Esap*, och inlämnande av information till *Esap* (artikel 13).

Avdelning III – ESG-klassificeringsverksamhetens integritet och tillförlitlighet

I kapitel 1 finns bestämmelser om organisatoriska krav, processer och handlingar avseende styrning. Enligt de allmänna principerna ska ESG-dataleverantörer vara oberoende när det gäller deras klassificeringsverksamhet. De ska bland annat ha processer, system och skriftliga policyer för att säkerställa överensstämmelsen med den föreslagna lagstiftningen och att due diligence-processerna är korrekta. ESG-dataleverantörerna ska också ha stabila system för administration, redovisning och internkontroll och skyddsåtgärder för informationsbehandling. Metodiken

bakom ESG-betygen ska vara noggrann, systematisk, objektiv och kunna valideras. ESG-dataleverantörerna ska också följa och internt övervaka bedömningen i samband med ESG-betygen (artikel 14). Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, nedan *Esma*, får enligt förslaget bevilja undantag från de ovannämnda administrativa kraven för ESG-dataleverantörer som kan bevisa att kraven inte är proportionerliga med hänsyn till exempel till aktörens art, omfattning, affärsverksamhetens komplexitet och arten och omfattningen av de ESG-betyg som leverantören tillhandahåller (artikel 20).

Ett syfte med den föreslagna regleringen är också att säkerställa att intressekonflikter i samband med ESG-betygen och tillhandahållandet av dem förebyggs och kontrolleras. Därför föreslås det att ESG-dataleverantörer inte ska få tillhandahålla någon av följande tjänster: konsulttjänster åt investerare eller företag, kreditbetyg, utveckling av referensvärden, revision, investerings-, bank-, försäkrings- eller återförsäkringsverksamhet (artikel 15). För att minimera intressekonflikterna föreslås också bestämmelser om ESG-dataleverantörers oberoende och hantering av intressekonflikter (artikel 23) och hantering av intressekonflikter som gäller anställda (artikel 24).

Förslaget innehåller också bestämmelser om anställda som medverkar i tillhandahållandet av ESG-betyg samt åtgärder och krav på dem (artikel 16), registrering av information som gäller ESG-betyg (artikel 17), ett system för hantering av klagomål (artikel 18) och krav vid utkontraktering av funktioner (artikel 19). I bilaga II till den föreslagna förordningen finns dessutom bestämmelser om närmare krav som gäller registerhållning och utkontraktering.

Kapitlet innehåller också bestämmelser om transparenskrav. ESG-dataleverantörer ska på sin webbplats publicera information om metoder, modeller och grundläggande antaganden som använts i ESG-klassificeringsverksamheten, inbegripet den information som avses i punkt 1 i bilaga III till den föreslagna förordningen, där informationsskyldigheterna preciseras (artikel 21). Den ovannämnda informationen ska också publiceras i Esap (bilaga III). Abonnenter på ESG-betyg ska ges mer exakt information om ESG-betygen än den information som är offentligt tillgänglig. De specificerade uppgifterna anges i punkt 2 i bilaga III (artikel 22 och bilaga III). Esma ges i uppgift att utarbeta förslag till tekniska standarder som preciserar skyldigheterna att lämna ut information, och kommissionen ges delegerad befogenhet att anta standarderna. Enligt förslaget till förordning ska ESG-dataleverantörerna dessutom behandla användarna av ESG-betyg rättvist, motiverat och icke-diskriminerande till exempel när det gäller de avgifter som debiteras för betygen. Esma ska ha rätt att begära uppgifter för att försäkra sig om att detta uppfylls (artikel 25). Det föreslås att Esma ska utöva tillsyn över ESG-dataleverantörerna. Esma får dock inte ingripa i ESG-betygens innehåll och metoder (artikel 26). Esmas tillsyn kompletteras också efter behov och på Esmas begäran av de nationella behöriga myndigheternas tillsyn (artikel 28). Esma kan också vid behov delegera tillsynsuppgifter till de behöriga myndigheterna. Om Esma delegerar uppgifter till behöriga myndigheter ska den med de tillsynsavgifter den samlar in ersätta den behöriga myndigheten för kostnader som uppkommer till följd tillsynen (artikel 41). Den behöriga myndigheten kan också informera Esma om överträdelser som den upptäcker (artikel 43). Förslaget till förordning innehåller också bestämmelser om informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna (artikel 42) och tystnadsplikt (artikel 44). Esma ska årligen offentliggöra information om sin tillsynsverksamhet och uppdatera sina riktlinjer för samarbetet med andra tillsynsmyndigheter (artikel 27).

Esma har enligt förslaget möjlighet att begära information (artikel 30), göra allmänna utredningar (artikel 31), genomföra inspektioner på plats (artikel 32) och vidta tillsynsåtgärder (artikel 33) samt ålägga böter (artikel 34) och viten (artikel 35). Det högsta möjliga bötesbeloppet är tio procent av ESG-dataleverantörens årliga nettoomsättning. Det högsta möjliga vitesbeloppet

pet är tre procent av det föregående årets genomsnittliga dagliga omsättning för en juridisk person, och två procent av det föregående årets genomsnittliga dagsinkomst för en fysisk person. Böter och viten är av administrativ karaktär. Esma ska offentliggöra alla böter och viten som myndigheten ålägger om det inte orsakar betydande skada för den finansiella stabiliteten (artikel 36). Esma eller någon annan tillsynsmyndighet får inte med sina rättigheter enligt artiklarna 30–32 begära uppgifter som omfattas av advokathemligheten (artikel 29).

Dessutom ingår bestämmelser om kraven på processerna för att genomföra tillsynsåtgärder och om åläggande av böter (artikel 37) samt om hörande av personer som är föremål för utredning (artikel 38). EU-domstolen har enligt förslaget obegränsad behörighet att pröva beslut genom vilka Esma har ålagt böter eller viten. Domstolen får upphäva, sänka eller höja böter eller viten (artikel 39).

Enligt förslaget ska Esma ta ut tillsynsavgifter av ESG-dataleverantörerna och använda avgifterna för att täcka kostnaderna för hela tillsynen över ESG-dataleverantörer. Tillsynsavgifterna ska stå i proportion till ESG-dataleverantörens årliga nettoomsättning. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter med närmare bestämmelser om bland annat typerna av tillsynsavgifter, deras belopp och sättet att samla in dem (artikel 40).

Avdelning IV – Delegerade akter och genomförandeakter

I avdelningen finns bestämmelser om förfarandena i samband med de delegerade befogenheterna, såsom utövande och återkallande av delegering och invändningar mot delegerade akter (artikel 45) och kommittéförfarandet för genomförandeakter (artikel 47). Europeiska värdepapperskommittén är den i förfarandet avsedda kommittén för den föreslagna lagstiftningen (artikel 47). Dessutom ges kommissionen befogenhet att komplettera bilagorna till den föreslagna förordningen genom delegerade akter så att bilagorna tar hänsyn till hållbar finansiering och marknadsutvecklingen i övrigt (artikel 46).

Avdelning V – Övergångs- och slutbestämmelser

ESG-dataleverantörerna ska inom tre månader från ikraftträdandet av den föreslagna förordningen underrätta Esma om de vill fortsätta sin verksamhet och tänker ansöka om auktorisation. Ansökan om auktorisation ska lämnas in till Esma inom sex månader från ikraftträdandet av den föreslagna förordningen. Om en ESG-dataleverantör är ett litet eller medelstort företag enligt bokslutsdirektivet (2013/34/EU) har den 24 månader på sig efter ikraftträdandet att ansöka om auktorisation. Små och medelstora företag som börjar tillhandahålla ESG-betyg efter att den föreslagna förordningen har trätt i kraft har 12 månader på sig att ansöka om auktorisation (artikel 48).

Kommissionen ska utvärdera tillämpningen av den föreslagna lagstiftningen fem år efter att den trätt i kraft (artikel 49). Förordningen föreslås träda i kraft 20 dagar efter att den offentliggjorts i EU:s officiella tidning. Bestämmelserna ska enligt förslaget börja tillämpas 6 månader efter ikraftträdandet (artikel 50).

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna

Rättslig grund

Den föreslagna lagstiftningen gäller ett område under delad befogenhet i enlighet med artikel 4.2 a (den inre marknaden) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Förslaget till förordning baseras på artikel 114 i EUF-fördraget (harmonisering av lagstiftningen om den inre marknaden). Förslagen behandlas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet och antas i rådet med kvalificerad majoritet.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden för kommissionens förslag är motiverad. Förslagets syfte är att undanröja hinder på den inre marknaden och bidra till utvecklingen av den inre marknaden.

Proportionalitetsprincipen

Ur statsrådets perspektiv uppfyller den föreslagna lagstiftningen i princip proportionalitetsprincipens krav. De skyldigheter som ingår i förslaget är till många delar begränsade och gäller institutioner som är verksamma på den internationella marknaden. Lagstiftningsförslaget ingriper inte direkt i ESG-dataleverantörernas affärsverksamhet, utan det säkerställer snarare att tillförlitlig information ges om ESG-betygen och organisationens funktionssätt och etablerar en trovärdig tillsynsram. Dessa åtgärder bör anses vara begränsade med hänsyn till utvecklingen av den inre marknaden.

Det bör dock beaktas att även små ESG-dataleverantörer är verksamma i EU. Därför bör man under förhandlingarna följa hur förslaget utvecklas med hänsyn till proportionalitetsprincipen, se till att EU-ramverket inte blir för betungande för små ESG-dataleverantörer och säkerställa att olika företags tillgång till ESG-betyg inte försämras märkbart.

Subsidiaritetsprincipen

Statsrådet anser att lagstiftningsförslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. ESG-dataleverantörerna är verksamma på en internationell marknad och gränsöverskridande även i EU, och av den anledningen anses EU-lagstiftning vara ett effektivare och bättre verktyg än nationella lösningar.

5 Förslagets konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

De direkta konsekvenserna av lagstiftningsförslaget påverkar främst ESG-dataleverantörerna, Esma och delvis de nationella behöriga myndigheterna – i Finland Finansinspektionen. Förslagen har indirekta, i regel positiva konsekvenser för andra aktörer verksamma på finansmarknaden, bland annat till följd av den förbättrade transparensen, som stärker investerarskyddet och indirekt även den finansiella stabiliteten.

ESG-dataleverantörerna

Enligt kommissionens konsekvensbedömning² är 59 ESG-dataleverantörer verksamma i EU. Av dem är 30 belägna i EU och 29 verksamma från tredjeländer. Av ESG-dataleverantörerna i tredjeländer saknar 14 verksamhetsställe i EU trots att de tillhandahåller tjänster för antingen europeiska investerare eller europeiska företag. De internationellt sett största ESG-dataleverantörerna är etablerade i tredjeländer, vanligen i Förenta Staterna. Tre av de ESG-dataleverantörer som är etablerade i EU är stora företag, sex medelstora, nio små och 12 mikroenheter. Det har

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A52023SC0204>

identifierats ett litet företag etablerat i Finland som eventuellt är en i förordningsförslaget avsedd ESG-dataleverantör.

ESG-dataleverantörerna är mycket heterogena också när det gäller andra egenskaper än storleken. ESG-dataleverantörernas affärsmodeller kan skilja sig märkbart från varandra. Vissa ESG-dataleverantörers affärsmodeller bygger på att investerarna betalar för betygen, medan andra affärsmodeller bygger på att emittenter såsom börsbolag betalar för att få ett ESG-betyg. Det finns också ESG-dataleverantörer som kombinerar dessa affärsmodeller. Det finns fler affärsmodeller, men de ovannämnda är de vanligaste.

Dessutom finns skillnader mellan de ESG-betyg som ESG-dataleverantörerna tillhandahåller, eftersom syftet och målsättningarna kan vara olika. Syftet med vissa ESG-betyg är att rapportera om hållbarhetsriskerna i företagets ekonomi, medan andra betyg visar hur verkningsfullt företaget är till exempel när det gäller miljön. Det finns också andra typer av ESG-betyg. Dessutom kan det förekomma skillnader i ESG-betygen trots att deras syfte är att rapportera om samma ämne. Detta kan till exempel bero på att miljö-, samhälls- och styrningsrelaterade faktorer viktas på olika sätt i ESG-betygen.

Kommissionen har bedömt att förslaget har direkta konsekvenser för ESG-dataleverantörerna i form av kostnader för att anpassa it-system, andra system och interna förfaranden till den nya lagstiftningen. Fortlöpande kostnader orsakas också av de ovannämnda funktionerna och av internkontrollen. ESG-dataleverantörerna och deras organisationer är olika, och därför har det varit svårt för kommissionen att bedöma det exakta beloppet av dessa kostnader.

Ansökan om auktorisation medför också kostnader för ESG-dataleverantörerna. Kommissionen har bedömt att ansökan om auktorisation kostar 64 000–108 000 euro per ESG-dataleverantör, vilket på EU-nivå innebär 4–6,4 miljoner euro. Kommissionen bedömer emellertid att kostnaderna i anslutning till auktorisationen på EU-nivå torde uppgå till 6,7–10,6 miljoner euro när ESG-dataleverantörerna för diskussioner med Esma om auktorisationen, vilket proportionerligt innebär att hela auktorisationsprocessens kostnader för ESG-dataleverantören blir cirka 107 000–179 000 euro. Siffrorna är behäftade med stor osäkerhet, vilket kommissionen också för fram i sitt dokument. När det gäller avgifterna ska Esma tillämpa proportionalitetsprincipen och avgifterna ska vara riskbaserade. Utöver auktorisationen tar Esma ut en tillsynsavgift av ESG-dataleverantörerna för den fortlöpande tillsynen. Enligt kommissionen kommer tillsynsavgiften sannolikt att vara 0,37–2,4 procent av omsättningen, så att den lägsta procentsatsen gäller de minsta ESG-dataleverantörerna och den högsta de största. Om auktorisations- och tillsynsavgifterna blir för höga för de små ESG-dataleverantörerna finns en risk för att små ESG-dataleverantörer lämnar marknaden då lönsamheten försämras eller de alltför höga auktorisations- och tillsynsavgifterna blir ett hinder för nya små ESG-dataleverantörer att ta sig in på marknaden. Kommissionen anser dock att konsekvenserna för små aktörer kan bli negativa om de lämnas utanför regleringen, eftersom det kan undergräva tillförlitligheten av deras ESG-betyg.

Finansförmedlare

Många finansförmedlare, såsom investerare och kreditinstitut, utnyttjar ESG-betyg för att bedöma investeringsobjekt. Finansförmedlarna kan dessutom skaffa ESG-betyg såväl för sina investerings- och finansieringsobjekt som för de finansiella instrument de tillhandahåller. Förslagen förbättrar investerarskyddet, ökar transparensen på marknaden och minskar eventuellt på det sättet den tid som finansförmedlarna lägger ned på utredningar. En tillförlitlig lagstiftningsram ökar också förtroendet för ESG-betygen. Kommissionen har bedömt att den större tydligheten och transparensen innebär att kapitalförvaltarna behöver 0,5–1,3 färre anställda för sådana

uppgifter, vilket har en total effekt på 110–290 miljoner euro på EU-nivå. Även om investerarna i det stora hela gynnas av förslagen uppstår sannolikt också kostnader för dem som köper ESG-betyg, eftersom ESG-dataleverantörerna kan överföra kostnaderna för tillsynen och efterlevnaden av lagstiftningen på sina kunder.

Företagen

Det finns olika vägar för ett företag att beställa eller få ett ESG-betyg. Företaget kan ha köpt sig ett ESG-betyg, och då är det sannolikt att företaget också i detta fall betalar ett högre pris för betyget när ESG-dataleverantörens affärsverksamhet blir dyrare. Företaget kan också ha bedömts på begäran av någon annan, till exempel en ESG-dataleverantör eller en finansförmedlare. En del av ESG-dataleverantörerna bedömer till exempel endast företag som ingår i vissa börsindex för investerarnas räkning. I sådana fall väntas inga kostnader uppstå för det företag som bedöms.

För det företag som bedöms blir innehållet i ESG-betyget mer transparent, och då kan betygssättningen uppmuntra även företagen att agera annorlunda. Lagstiftningsförslaget förebygger också effektivare än tidigare moralisk risk på marknaden, något som förekommit särskilt om företaget betalar för sitt ESG-betyg.

I sitt lagstiftningsförslag konstaterar kommissionen att EU:s lagstiftning om hållbar finansiering har ökat behovet och användningen av ESG-betyg. Lagförslaget kan, om det genomförs proportionellt, anses öka ESG-betygens tillförlitlighet och förbättra marknaden. Men om det uppstår hinder för ESG-dataleverantörernas marknadstillträde riskerar utbudet av ESG-betyg för företag försämrats, i synnerhet för små och medelstora företag och företag som inte är verkssamma internationellt.

Hushållen

Lagstiftningsförslaget har också små och indirekta konsekvenser för hushållen. Hushållen är aktiva på finansmarknaden som icke-professionella investerare, och stöter på ESG-betyg till exempel när de jämför investeringsfonder eller aktier. Ur den icke-professionella investerarens perspektiv blir den offentliga och övriga informationen om ESG-betygen enhetligare och tydligare, vilket leder till att också icke-professionella investerare bättre än tidigare kan bedöma sina investeringsbeslut. Hushållen kan dessutom utnyttja olika företags offentliga ESG-betyg när de fattar andra köpbeslut, till exempel om större anskaffningar. Lagstiftningsförslagen stärker både investerarskyddet och konsumentskyddet i och med att ESG-betygens tillförlitlighet förbättras.

Konsekvenser för myndigheterna

Esma

Det föreslås att Esma ska utöva direkt tillsyn över ESG-dataleverantörerna. Kommissionen har bedömt att Esma behöver 0,2 anställda för tillsynen över en liten ESG-dataleverantör och 1,7 anställda för tillsynen över en stor ESG-dataleverantör. Esma bedöms sammanlagt behöva 20 heltidsanställda per år för tillsynen över ESG-dataleverantörerna. Utöver den personalen behöver Esma 19 ytterligare anställda för att handlägga ansökningar om auktorisation i samband med att lagstiftningen träder i kraft. Kommissionen bedömer i sitt lagstiftningsförslag att de årliga kostnaderna för tillsynen uppgår till 3,7–3,8 miljoner euro. I kommissionens konsekvensbedömningsdokument bedöms de årliga tillsynskostnaderna dock uppgå till 5,7 miljoner euro.

Finansinspektionen

Lagstiftningsförslaget gör det möjligt för Esma att vid behov få hjälp av den nationella behöriga myndigheten. I det fallet ska de tillsynsavgifter som Esma tar ut också täcka den behöriga myndighetens kostnader. I praktiken kan detta innebära att Finansinspektionen trots att den inte enligt förslaget får några nya tillsynsobjekt kan bli tvungen att skaffa kompetens om ESG-data-leverantörer ifall att sådana är etablerade i Finland.

Konsekvenser för den nationella lagstiftningen

Den föreslagna förordningen är direkt tillämplig lagstiftning. Finansinspektionens befogenheter kan dock behöva justeras med anledning av lagstiftningsförslaget, vilket kan kräva små ändringar i lagen om Finansinspektionen.

6 Förslagets förhållande till grundlagen samt till de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Statsrådet anser att förslagen inte står i strid med Finlands grundlag eller de konventioner om grundläggande och mänskliga rättigheter som är bindande för Finland.

7 Ålands behörighet

Ärendet hör enligt 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till rikets lagstiftningsbehörighet.

8 Behandlingen av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

I Europaparlamentet ansvarar utskottet för ekonomi och valutafrågor (ECON) för behandlingen av förslaget, och inhämtar yttranden av utskottet för rättsliga frågor (JURI), utskottet för sysselsättning och sociala frågor (EMPL) samt utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (ENVI). Utskottet för sysselsättning och sociala frågor samt utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet har redan beslutat att inte ge något yttrande om ärendet. Aurore Lalucq (S&D) har utsetts till föredragande för betänkandet i Europaparlamentet. Inga skuggföredragande har ännu utsetts.

I rådet har behandlingen av förslagen inletts i rådets arbetsgrupp för finansiella tjänster och det första sammanträdet hölls den 10 juli 2023. De andra medlemsstaternas officiella ståndpunkter är ännu inte kända, men preliminärt förefaller flera medlemsstater åtminstone på ett allmänt plan välkomna lagstiftningsförslaget.

9 Nationell behandling av förslaget

U-skrivelsen har beretts vid finansministeriet. Den behandlades skriftligt den 14 juli–11 augusti 2023 i sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser (EU-10) under kommittén för EU-ärenden.

10 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder utvecklingen av den inre marknadens funktion när det gäller hållbar finansiering samt en ökad transparens på marknaden. Statsrådet understöder den föreslagna förordningens syfte. Investerare och andra aktörer har allt större behov av ESG-information på marknaden. Det behöver säkerställas att tillförlitlig och transparent information också om ESG-

betygen förmedlas på marknaden. Statsrådet anser att lagstiftningen bör stärka investerarskyddet och utvecklingen av marknaden samtidigt som den bidrar till finansiell stabilitet.

Statsrådet ställer sig positivt till förslaget syfte att bidra till transparensen på marknaden bland annat i fråga om ESG-betygens karaktär och vilka metoder och data som använts för att ta fram dem, utan att man ingriper i ESG-betygens innehåll. Statsrådet anser att det är viktigt att informationsskyldigheterna och lämnandet av information är ändamålsenliga för både ESG-dataleverantören och den som får informationen, till exempel allmänheten eller kunden. Statsrådet fäster vikt vid att lagstiftningen om ESG-dataleverantörer bör vara proportionerlig och ta hänsyn till olika och olika stora aktörer.

Statsrådet anser att tillämpningsområdet för de föreslagna bestämmelserna bör vara lika för aktörer som tillhandahåller tjänster av samma karaktär och typ. Dessutom bör tillämpningsområdet, avgränsningarna av tillämpningsområdet samt definitionerna vara tydliga för att undvika tolkningsproblem. Statsrådet anser att det är viktigt att den föreslagna lagstiftningen inte försämrar utbudet av ESG-betyg nationellt eller på EU-nivå. Bestämmelserna om ESG-dataleverantörer från tredjeländer är välkomna, men under förhandlingarna behöver man försäkra sig om att de fungerar i praktiken.

Som regel tillhandahåller ESG-dataleverantörerna sina tjänster gränsöverskridande och därmed kan tillsynen på EU-nivå anses vara en proportionerlig åtgärd som harmoniserar den inre marknaden. Det bör dock säkerställas att tillsynen på EU-nivå är proportionerlig också för små ESG-dataleverantörer och inte orsakar hinder för marknadstillträdet. Statsrådet konstaterar dock att de direkta befogenheter som koncentreras till Esma bör vara exakta och noggrant avgränsade. Även de befogenheter som delegeras till kommissionen ska vara motiverade, exakta och noggrant avgränsade.